

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 lutego 2019 r.

Pozycja 32

POSTANOWIENIE z dnia 7 listopada 2018 r. Sygn. akt Tw 4/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący i sprawozdawca
Grzegorz Jędrejek
Mariusz Muszyński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 czerwca 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi Rady Miejskiej w Alwerni,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

1. Rada Miejska w Alwerni złożyła 13 marca 2017 r. (data wpływu) do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności § 1 punkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 19 lipca 2016 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany nazwy gminy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1134) z art. 4 ust. 1 i 2, art. 4a i art. 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, ze zm.) oraz z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, ze zm.).

Trybunał Konstytucyjny zarządzeniem z 6 kwietnia 2017 r. wezwał wnioskodawcę do usunięcia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia, braków formalnych wniosku przez nadesłanie: odpisu oraz czterech kopii uchwały, w której organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wyraził wolę wszczęcia postępowania w sprawie hierarchicznej kontroli norm przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz wyznaczył zakres zaskarżenia (przedmiot i wzorce kontroli), odpisu oraz czterech kopii dowodów, które zostały powołane w treści wniosku tj. uchwały Rady Gminy Spytkowice z 30 marca 2016 r. nr XVI/115/16, pisma Gminy Spytkowice do Gminy Alwernia z 11 marca 2016 r. nr RGG i OŚ.0110.13.2016.SŚ, uchwały Rady Gminy Spytkowice z 30 marca 2016 r. nr XVI/114/16, wypisu i odpisu z ewidencji gruntów dla działki 1092, pisma Podsekretarza Stanu z 13 lipca 2016 r. oraz czterech kopii wniosku.

W piśmie do Trybunału Konstytucyjnego, nadanym 14 kwietnia 2017 r. wnioskodawca odniósł się do stwierdzonych przez Trybunał braków formalnych wniosku.

2. Postanowieniem z 5 czerwca 2018 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu.

Trybunał uzasadnił odmowę nienormatywnym charakterem zaskarżonego przepisu, który w istocie rzeczy stanowi rozstrzygnięcie jednostkowej sprawy. Przedmiot kontroli w niniejszej sprawie nie należy zatem do kategorii przepisów opisanych w art. 188 pkt 3 Konstytucji.

Trybunał przypomniał również, że z powyższego przepisu nie wynika uprawnienie do rozpoznawania przez Trybunał Konstytucyjny każdego rozporządzenia w ramach hierarchicznej zgodności prawa. Jest ono badane dopiero wówczas, gdy spełnia – obok kryterium formalnego – także kryterium materialne normatywności, a zatem gdy jego przepisy tworzą normy generalne i abstrakcyjne.

Ponadto, ocena poprawności, słuszności, czy trafności konkretnych decyzji o zmianie granic samorządowych jednostek terytorialnych wymagałaby przede wszystkim uwzględnienia okoliczności faktycznych. Natomiast Trybunał jest sądem prawa, nie zaś sądem faktu.

3. W zażaleniu z 15 czerwca 2015 roku, sformułowanym w postaci uchwały, wnioskodawca „wskazuje na naruszenie przez kwestionowane postanowienie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym”, a także „wnosi o zbadanie, czy w wydanym postanowieniu Trybunał prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu oraz o nadanie wnioskowi dalszego biegu w przypadku uwzględnienia zażalenia”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu zostało prawidłowo stwierdzone istnienie przesłanek odmowy nadania dalszego biegu wnioskowi.

2. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanemu wnioskowi dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie Trybunał zauważa, że wbrew sentencji uchwały, której § 2 powierza sporządzenie zażalenia Burmistrzowi Miasta Alwernia, zostało ono podpisane przez Przewodniczącą Rady Miejskiej w Alwerni.

Wnioskodawca twierdzi w zażaleniu, że „zaskarżone postanowienie stanowi naruszenie art. 188 pkt 3 Konstytucji oraz art. 165 ust. 2 Konstytucji, gdyż pozbawia Gminę Alwernia prawa do rozpatrzenia jej wniosku przez sąd lub Trybunał Konstytucyjny” oraz że „brak jurysdykcji Trybunału Konstytucyjnego oznacza jednoczesny brak jakiegokolwiek sądu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie objętej skargą i żaden sąd, jeżeli nie Trybunał Konstytucyjny, nie jest uprawniony ustawowo do kontroli rozporządzenia Rady Ministrów naruszającego uprawnienia konstytucyjne Gminy Alwernia”.

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że na etapie rozpoznania zażalenia odnosi się przede wszystkim do tych zarzutów, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Analizie nie podlegają zaś argumenty wnioskodawcy, niezwiązane z treścią tego rozstrzygnięcia.

Dodatkowo, Trybunał Konstytucyjny przypomina, że żaden przepis konstytucyjny, ani ustawowy nie przydaje mu generalnej kompetencji do rozpoznawania spraw nienależących do kognicji innych organów. Nie istnieje również po stronie Trybunału żadne domniemanie kompetencji orzeczniczych. Ponadto, Trybunał przypomina, że art. 188 pkt 3 Konstytucji nie wskazuje *expressis verbis* rozporządzenia jako aktu podlegającego zawsze i w każdym przypadku jego kognicji. Każdy przepis stanowiący przedmiot kontroli przed Trybunałem Konstytucyjnym musi być badany pod kątem przesłanek opisanych w art. 188 Konstytucji. Biorąc pod uwagę, że nierzadko w treści aktów prawa powszechnie obowiązującego można dopatrzyć się rozstrzygnięć faktycznych, Trybunał ma obowiązek sprawdzić na etapie wstępnej kontroli, czy dany przepis mieści w sobie normę, czy jest jedynie narzędziem stosowania prawa. Trybunał stwierdza, że w powyższym przypadku zachodzi druga z wymienionych sytuacji, pomimo iż zaskarżony przepis stanowi część aktu prawa powszechnie obowiązującego, jakim jest rozporządzenie.

Ponadto, wnioskodawca w treści zażalenia twierdzi, że we wniosku zaprezentował „nieprawidłowość procedowania Rady Ministrów” w przedstawionym stanie faktycznym. Podnosi również, że „tryb wydania rozporządzenia stanowi istotę sporu pomiędzy Gminą Alwernia a Radą Ministrów” i powołuje się na zaskarżone postanowienie wnosząc o ocenę tego trybu przez Trybunał.

Odnosząc się do tego zarzutu. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że na mocy art. 189 Konstytucji jest ustanowiony do rozstrzygania sporów kompetencyjnych pomiędzy konstytucyjnymi organami państwa; zaznacza jednak, że, po pierwsze, muszą to być organy centralne, po drugie zaś, ich zamknięty katalog został uregulowany w art. 192 Konstytucji. Podmiotami legitymowanymi do zainicjowania takiego postępowania nie są ani Rada Ministrów, ani też jednostki samorządu terytorialnego. Trybunał stwierdza zatem swój brak kompetencji do rozstrzygnięcia powyższego sporu.

Równocześnie Trybunał potwierdza kompetencję do badania trybu wydania aktów prawnych, z wyłączeniem jednakże przypadków, w których ocena taka wiązałaby się z analizą okoliczności faktycznych danej sprawy. W takim bowiem wypadku sprawa wykracza poza zakres działania Trybunału Konstytucyjnego.

3. Wnioskodawca stwierdza również w zażaleniu, że zakwestionowany przepis „stanowi owoc działania organu prawotwórczego”, które to działanie jest „pozbawione legitymacji”. Trybunał odrzuca ten zarzut jako oczywiście bezzasadny.

4. Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo stwierdził, że § 1 punkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 19 lipca 2016 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany nazwy gminy jako przedmiot kontroli leży poza zakresem kognicji Trybunału Konstytucyjnego, co na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK – uzasadniało odmowę nadania dalszego biegu wnioskowi o stwierdzenie niezgodności rzezonnych przepisów z Konstytucją.

5. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.